

UZASADNIENIE

Pozwem z 25 lipca 2013 roku B. Ś. wniosła o zasądzenie od Przedsiębiorstwa Państwowego (...) z siedzibą w W. kwoty 80.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 30 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty, na którą składała się kwota 50.000 zł tytułem odszkodowania za zmniejszenie wartości nieruchomości należącej do powoda na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) w W. i kwota 30.000 zł tytułem kosztów koniecznej rewitalizacji akustycznej budynku oraz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów uzyskania odpisów z ksiąg wieczystych w kwocie 60 zł. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że jest właścicielem i współwłaścicielem nieruchomości oznaczonych jako działki nr (...) położonych w P., dla których prowadzone są księgi wieczyste nr (...), które to nieruchomości znajdują się w obszarze ograniczonego użytkowania, utworzonym dla (...) w W. uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 roku. Z uwagi na prowadzoną przez pozwanego działalność, w granicach obszaru ograniczonego użytkowania dochodzi do przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu. Sytuacja ta niekorzystnie wpływa na ceny znajdujących się na tym terenie nieruchomości, a ich właściciele nie mogą z nich korzystać w pełnym zakresie oraz zmuszeni są do znoszenia immisji powodowanych przez ruch lotniczy. Stolarka okienna i drzwiowa zamontowana w budynku, jak też istniejąca izolacja ścian, nie chroni przed hałasem wynikającym z funkcjonowania przedsiębiorstwa pozwanego, czego konsekwencją jest potrzeba wykonania robót mających na celu rewitalizację akustyczną budynku. Jako podstawę prawną żądania powódka wskazała art. 129 ust. 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2001 r., nr 62, poz. 627 ze zm.) (p.o.ś.), ewentualnie art. 435 k.c. (pozew - k. 2 - 11).

W odpowiedzi na pozew pozwany Przedsiębiorstwo Państwowe (...) z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazał, że z roszczeniami, o których mowa w art. 129 ust. 2 p.o.ś. można, zgodnie z treścią art. 129 ust. 4 p.o.ś., wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Powyższy termin jest terminem zawitym, a zatem z chwilą jego upływu wygasa możliwość dochodzenia roszczeń, o których mowa w art. 129 ust. 1 - 3 p.o.ś. Nieruchomość powoda była zaś objęta ograniczeniami wynikającymi z rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) w W., które weszło w życie 24 sierpnia 2007 roku. Na mocy wskazanego rozporządzenia nieruchomość powoda znajdowała się w obszarze ograniczonego użytkowania poza strefą (...) (obecnie strefa (...) i (...)) z uchwały Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 roku). Analiza ograniczeń w stosunku do tej nieruchomości obowiązujących w obszarze ograniczonego użytkowania w 2007 roku i w 2011 roku wskazuje, że wejście w życie uchwały nie spowodowało żadnych nowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości powoda mogących skutkować zasadnością roszczeń odszkodowawczych po jego stronie, ani nie spowodowało zwiększenia poziomu hałasu lotniczego występującego na stanowiącej przedmiot sprawy nieruchomości. Pozwany wskazał także że utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania w 2011 roku nie skutkowało niemożliwością / istotnym ograniczeniem korzystania z nieruchomości w dotychczasowy sposób, jak również nie obniżyło jej wartości. Nadto powódka nie wykazała, że w posadowionym na należącej do niej nieruchomości budynku istnieje nieodpowiedni klimat akustyczny co oznaczałoby konieczność przeprowadzenia rewitalizacji akustycznej. Dodatkowo pozwany zakwestionował powołaną przez powódkę ewentualną podstawę żądania pozwu w postaci art. 435 k.c., wskazując, że podstawą roszczenia powódki jest regulacja zawarta w art. 129 - 136 p.o.ś., zaś art. 435 k.c., zgodnie z utrwalonym orzecznictwem odnosi się jedynie do przedsiębiorstw w całości uprawianych w ruch za pomocą sił przyrody (odpowiedź na pozew - k. 109 - 130).

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego na wniosek stron Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. Ś. jest właścicielem i współwłaścicielem nieruchomości oznaczonych jako działki nr (...) położonych przy ul. (...) w P., dla których prowadzone są księgi wieczyste nr (...) (odpis - k. 16 - 20, okoliczność bezsporna).

Rozporządzeniem Wojewody (...) nr (...) z 7 sierpnia 2007 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) w W., które weszło w życie 25 sierpnia 2007 roku, utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...). Rozporządzenie to zostało wydane w oparciu o art. 135 ust. 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2006 r., nr 129, poz. 902 ze zm.). Na mocy powyższego rozporządzenia nieruchomości powoda znalazły się w obszarze ograniczonego użytkowania, poza strefą (...). W § 1 ust. 2 zapisano, że w obszarze ograniczonego użytkowania wyróżnia się strefę ograniczeń zabudowy mieszkaniowej, zwanej dalej „strefą (...)”.

Zgodnie z § 4 ust. 1 tego rozporządzenia w obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono:

- 1) przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie (...) także pod zabudowę mieszkaniową;
- 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, a w strefie (...) - także na cele mieszkaniowe – z zastrzeżeniem ust. 2.;
- 3) budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie (...) także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust.2.

W ust. 2 § 4 rozporządzenia zapisano, że w strefie (...) dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom, na warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy.

Stosownie zaś do § 5 rozporządzenia wprowadzono następujące wymagania techniczne dotyczące budynków:

- 1) w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów - zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych;
- 2) w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów - zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach (Dziennik Urzędowy Województwa (...) z 2007 r., (...), k. 139 – 141).

Uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 roku, która weszła w życie 4 sierpnia 2011 roku, utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) w W.. Na mocy tej uchwały stanowiącej przedmiot sprawy nieruchomości powoda znalazły się w całości w obszarze ograniczonego użytkowania, poza strefami (...) i (...). Zgodnie z § 6 uchwały wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania polegające na określeniu, że:

- w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić odpowiednią izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z ustawą z 7 lipca 1994 roku prawo budowlane (Dz.U. z 2010 r., nr 243, poz. 1623 ze zm.) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy;
- w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach zgodnie z ustawą z 7 lipca 1994 roku prawo budowlane (Dz.U. z 2010 r., nr 243, poz. 1623 ze zm.) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy (Dziennik Urzędowy Województwa (...) z 2011 r., nr 128, poz. 4086 fragmentem załącznika nr 6 - k. 31 - 33, 41).

Pismem z 20 czerwca 2013 roku, powódka wskazała, że w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie uchwały nr (...) z 20 czerwca 2011 roku Sejmiku Województwa (...), w którego granicach znajdują się

należące do niej nieruchomości, przysługują jej roszczenia odszkodowawcze związane z utratą wartości nieruchomości oraz kosztami zapewnienia właściwego klimatu akustycznego jej domu. Na tej podstawie wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 300.000 zł oznaczając termin zapłaty na 29 czerwca 2013 roku (wezwanie do zapłaty - k. 42).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów, które uznał za wiarygodne i których prawdziwość nie była kwestionowana przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie sporne było czy rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 roku, czy to ta uchwała wprowadziła ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości powoda oraz czy upłynął 2 – letni termin określony w art. 129 ust. 4 p.o.ś. na dochodzenie odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z tej nieruchomości od dnia wejścia w życie regulacji powodującej to ograniczenie.

Rozstrzygnięcie w powyższym zakresie, jako że bezspornym był fakt usytuowania nieruchomości powódki w obszarze ograniczonego użytkowania, warunkowało zasadność zgłoszonego w sprawie powództwa co do zasady, w związku z czym kwestie te zostały rozważone przez Sąd w pierwszej kolejności.

Zgodnie z art. 129 p.o.ś., jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. W związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Z powyższymi roszczeniami, stosownie do treści ust. 4 powołanego artykułu, można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Podstawą do domagania się powyższych roszczeń może być ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości poprzez stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Według art. 129 ust. 2 p.o.ś. ograniczeniem sposobu korzystania

z nieruchomości jest bowiem także ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2010 roku, II CSK 602/09, LEX nr 585768). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się przy tym pogląd, zgodnie z którym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości według art. 129 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska jest samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z ustanowieniem takiego obszaru pozostaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści aktu ustanawiającego ten obszar (zwłaszcza dotyczących ograniczeń zabudowy), lecz także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z tego, że wskutek wejścia w życie tego aktu dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 w związku z art. 144 k.c.) i tym samym ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania, który będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje, w tym - hałasu. Taka interpretacja jest przejawem dążenia do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, prowadzących do obniżenia wartości nieruchomości. Konsekwencją powyższego jest, m.in., poddanie roszczeń właścicieli szczególnym ograniczeniom czasowym przewidzianym w art. 129 ust. 4 tej ustawy (wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2010 roku, II CSK 602/09, LEX nr 585768; postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2010 roku, III CZP 17/10, LEX nr 584036; postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2010 roku, III CZP 128/09, LEX nr 578138, wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2012 roku, I CSK 509/11, LEX nr 1215402).

Z art. 135 ust. 1 p.o.ś. wynika, że stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania może mieć miejsce, jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu. Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie

jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie określa się na zasadach wskazanych w art. 135 ust. 2 p.o.ś. Przepis ten zawiera delegację do określenia obszaru ograniczonego użytkowania, jak również określa rodzaj aktu prawnego, w drodze którego następuje jego utworzenie.

Nie ulegało wątpliwości, że rozporządzeniem Wojewody (...) nr (...) z 7 sierpnia 2007 roku utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...), w którego granicach znalazła się nieruchomości powódki. Na skutek zmian w funkcjonowaniu lotniska i w konsekwencji konieczności rozszerzenia terenu objętego obszarem ograniczonego użytkowania Sejmik Województwa (...) 20 czerwca 2011 roku podjął uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) w W..

W dacie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) w W., tj. 25 sierpnia 2007 roku (data wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z 7 sierpnia 2007 roku), art. 135 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska wskazywał, że obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy wojewoda, w drodze rozporządzenia. Przepis ten uległ zmianie na podstawie art. 19 pkt 5 ustawy z 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 r., nr 175, poz. 1462), która to zmiana zaczęła obowiązywać od 1 stycznia 2008 roku. Według nowego brzmienia art. 135 p.o.ś. obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały. Zmieniono zatem jedynie organ uprawniony do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, w miejsce wojewody wszedł sejmik województwa oraz wskazano, że następuje to w formie uchwały, a nie jak dotychczas w formie rozporządzenia.

Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 8 lipca 2011 roku (VI ACa 140/11, LEX nr 929402), zgodnie z § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 roku w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2002 r., nr 100, poz. 908), jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego albo zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej treść przepisu upoważniającego. Przepis ten stosuje się przy tym odpowiednio, na podstawie § 143 wspomnianego rozporządzenia, do aktów prawa miejscowego. Z powyższego wynika, że zmiana z 1 stycznia 2008 roku organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego z wojewody na sejmik województwa w myśl § 32 ust. 3 ww. rozporządzenia nie wpłynęła na moc obowiązującą rozporządzenia Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku, albowiem w przypadku zmiany treści przepisu upoważniającego polegającej na zmianie organu upoważniony do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą.

Natomiast w zakresie uregulowania z § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 roku dotyczącego zmiany formy aktu (uchwała w miejsce rozporządzenia), należy przyjąć, że rozporządzenie Wojewody (...) nr (...) z 7 sierpnia 2007 roku nie utraciło mocy obowiązującej na podstawie tej reguły walidacyjnej, albowiem ustawa z 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 r., nr 175, poz. 1462), która 1 stycznia 2008 roku zmieniała organ tworzący obszar ograniczonego użytkowania i formę aktu, równocześnie w art. 47 ust. 2 wskazała, że akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych tą ustawą zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje.

Przepis ust. 2 art. 135 p.o.ś. został z dniem 15 listopada 2008 roku – artykułem 144 ustawy z 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r., nr 199, poz. 1227) - zmieniony w ten sposób, że zapis o tworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która

jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, zastąpiono zapisem o tworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie.

W dacie wydania rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z 7 sierpnia 2007 roku art. 135 ust. 2 p.o.ś. odwoływał się zatem do art. 51 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, zgodnie z którym sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały między innymi planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Jak stanowił art. 51 ust. 8 p.o.ś. (również obowiązujący do 15 listopada 2008 roku) Rada Ministrów, uwzględniając możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 w drodze rozporządzenia miała obowiązek określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, a także szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu.

Aktem wykonawczym wydanym na podstawie art. 51 ust. 8 p.o.ś. było z kolei rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004 r., nr 257, poz. 2573 ze zm.). Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 28 rozporządzenia sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagane było w odniesieniu do lotnisk o podstawowej długości pasa startowego nie mniejszej niż 2.000 m. Według zaś § 3 ust. 1 pkt 55 rozporządzenia sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko mogły wymagać lotniska, niewymienione w § 2 ust. 1 pkt 28, lub lądowiska helikopterów.

Ustawa z 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko we wspomnianym art. 144 ust. 9 uchyliła dział V i VI tytułu I p.o.ś., a więc m. in. art. 51 p.o.ś. Jednocześnie w art. 173 ust. 1 ustawy z 3 października 2008 roku wskazano, że dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane między innymi na podstawie art. 51 ust. 8 p.o.ś., zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych m. in. na podstawie art. 60 ustawy z 3 października 2008 roku, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie tej ustawy, to jest do 15 listopada 2010 roku. Zgodnie zaś z art. 173 ust. 2 ustawy z 3 października 2008 roku do czasu wydania przepisów, o których mowa w art. 60 tej ustawy: 1) za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) za przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 2 mniejszej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być stwierdzony.

Powyższe oznaczało, że uchylając art. 51 ust. 1 pkt 1 i art. 51 ust. 8 p.o.ś. uznano, że przepisy wykonawcze wydane na podstawie tej ustawy (rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko) zachowują moc przez 24 miesiące, to jest do 15 listopada 2010 roku, a w art. 173 ust 2 p.o.ś. doprecyzowano, że do czasu wydania przepisów wykonawczych określonych w art. 60 ustawy z 3 października 2008 roku za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach (rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 roku) przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Ostatecznie należało więc uznać, że zmiana art. 135 ust. 2 p.o.ś.

w powyższym zakresie miała jedynie charakter porządkujący i określała jedynie, kiedy przepisy wykonawcze mówiące o tym, jakie przedsięwzięcia mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, tracą moc. Co więcej przepisem wykonawczym, wydanym na podstawie art. 60 ustawy z 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, było nowe rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r., nr 213, poz. 1397), które weszło w życie 15 listopada 2010 roku. Rozporządzenie to określa: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko; 3) przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane, jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2. Zgodnie § 2 ust. 1 pkt 30 tego rozporządzenia do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska o podstawowej długości drogi startowej nie mniejszej niż 2.100 m, a zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 59 do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 30 lub lądowiska, z wyłączeniem lądowisk centrów urazowych, o których mowa w ustawie z 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym przeznaczonych wyłącznie dla śmigłowców ratunkowych. Brzmienie tych regulacji daje podstawę do oceny, że dokonano jedynie niewielkich korekt stanu prawnego, które nie zmieniały podstawowego znaczenia omawianych przepisów.

Reasumując, zmiana art. 135 ust. 2 p.o.ś. w zakresie organu, rodzaju aktu prawnego oraz określenia rodzaju przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w żaden sposób nie wpłynęły na skuteczność obowiązywania rozporządzenia Wojewody (...) nr (...)

z 7 sierpnia 2007 roku, albowiem zmiana organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego nie wpłynęła na moc jego obowiązywania; kwestia formy aktu została rozstrzygnięta w przepisach przejściowych, to jest art. 47 ust. 2 ustawy z 29 lipca 2005 roku, a zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym przedmiotowo pozostał ten sam, albowiem nie zmieniła go ani nowelizacja dokonana ustawą z 3 października 2008 roku, ani też nowe rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Powyższe stanowisko odnośnie skutków wprowadzenia zmiany treści art. 135 ust. 1 i 2 p.o.ś., obowiązującej od 15 listopada 2008 roku, znajduje także potwierdzenie w orzecznictwie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2011 roku, II CSK 421/10, LEX nr 863961, wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2012 roku, I CSK 509/11, OSNC 2013/2/26 i wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 31 sierpnia 2009 roku, IV SA/Wa 2569/07, LEX nr 518044).

Ocena prawna sprowadzająca się do uznania, że przepisy rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku zachowały moc obowiązującą do czasu wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) zaprezentowana została też w uzasadnieniach wyroków Sądu Apelacyjnego w Warszawie z: 30 listopada 2010 roku, (VI ACa 1156/10, LEX nr 682525 i VI ACa 1058/10, Apel.-W-wa 2011/3/28), 6 lipca 2011 roku (VI ACa 14/11, LEX nr 852391) i 8 lipca 2011 roku (VI ACa 140/11, LEX nr 929402).

Stwierdzenie potwierdzające słuszność powyższego wyводу odnaleźć można także w uzasadnieniu uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) w W., z którego wynika wprost, że dotychczasowy akt ustanawiający obszar ograniczonego użytkowania – rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku – został utrzymany w mocy na podstawie przepisów ustawy z 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Zgodnie z art. 47 ust. 2 tej ustawy, akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych niniejszą ustawą z zakresu zadań i kompetencji podlegających przekazaniu, zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje (k. 29-32 - uzasadnienie).

W konsekwencji należało ocenić, że rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku obowiązywało do czasu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) w W..

Zgodnie z art. 129 ust. 4 p.o.ś. dla zgłoszenia roszczeń, o których mowa w ust. 1 – 3 tego artykułu, czyli roszczeń objętych żądaniem pozwu obowiązuje dwuletni termin zawity od dnia wejścia w życie regulacji powodującej ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Wskazać przy tym należy, że art. 129 ust. 4 p.o.ś. jest przepisem szczególnym, podlegającym ścisłej wykładni. Konstytuuje on uprawnienie limitowane w czasie, tj. ograniczone terminem prekluzyjnym prawa materialnego, po upływie którego uprawnienie wygasa. Wystąpienie z roszczeniem w przewidzianym ustawą terminie jest podstawową przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. Dwuletni termin, w którym powódka mogła była zgłosić żądania oparte na art. 129 p.o.ś. upłynął zatem 25 sierpnia 2009 roku. W terminie tym powódka nie zgłosiła roszczeń, z którymi wystąpiła dopiero pismem z 20 czerwca 2013 r. Skoro zatem powódka z takim roszczeniem nie wystąpiła do pozwanego w ustawowym terminie, powództwo podlegało oddaleniu.

Wskazać jednocześnie należy, że ocena charakteru terminu, o którym mowa w art. 129 ust. 4 p.o.ś. była przedmiotem wyroku Sądu Najwyższego z 10 października 2008 r. (II CSK 216/08, LEX nr 577165), w którym wyjaśniono i szeroko umotywowano stanowisko, akceptowane także przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie, że: „Termin do zgłoszenia roszczeń, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy z 2001 roku Prawo ochrony środowiska, jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia”. Podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013 roku (II CSK 578/12) wskazano, że „termin z art. 129 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska stanowi termin zawity, w którym żądania z art. 129 ust. 1 - 3 ustawy Prawo ochrony środowiska muszą zostać zgłoszone obowiązującemu do ich realizacji w celu zachowania prawa dochodzenia tych roszczeń przed sądem”.

Nie można było uznać, że podjęcie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) i jej wejście w życie z dniem 4 sierpnia 2011 roku ponownie otworzyło dla powódki termin do zgłoszenia roszczeń z art. 129 p.o.ś., gdyż uchwała ta nie wprowadziła w odniesieniu do nieruchomości takich jak należąca do powódki żadnych nowych ograniczeń w porównaniu do tych obowiązujących na mocy rozporządzenia nr (...) wydanego przez Wojewodę (...). (...) powódki zgodnie z rozporządzeniem nr (...) znalazły się poza strefą (...), stosownie natomiast do uchwały nr (...) umieszczone zostały poza strefami (...) i (...). Określone w § 6 uchwały nr (...) wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania były (pomimo różnic redakcyjnych) takie same jak przewidziane w § 5 rozporządzenia nr (...). W odniesieniu do działek powódki uchwała nr (...) zniósła natomiast przewidziane w § 4 rozporządzenia nr (...) zakazy budowlane, które ograniczono do nieruchomości znajdujących się w strefach (...) i (...). Wskutek wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 roku powódce nie została zatem wyrządzona żadna nowa szkoda.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 12 kwietnia 2013 roku (IV CSK 608/12, LEX nr 1347892), który to pogląd Sąd w całości podziela, w związku z tym, że art. 129 ust. 2 p.o.ś. przyznaje odszkodowanie za szkodę spowodowaną wejściem w życie aktu prawnego wprowadzającego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem, szkoda podlegająca naprawieniu na podstawie tego przepisu nie powstaje, gdy kolejny akt prawa miejscowego utrzymuje dotychczasowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie.

Warto w okolicznościach sprawy przywołać pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z 1 grudnia 2010 roku (I CSK 86/10, LEX nr 8185541) zgodnie z którym nie każda zmiana ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska rozpoczyna bieg nowego terminu do wystąpienia z roszczeniami uregulowanymi w art. 129 ust. 1 – 3 p.o.ś., lecz jedynie taka nowelizacja lub zmiana, która dotyczy danej nieruchomości. Powyższa zasada dotyczy w tym samym stopniu zmiany polegającej na nowelizacji danego aktu prawnego wprowadzającego obszar ograniczonego użytkowania, jak i wejścia w życie nowego aktu prawnego zastępującego jeden obszar ograniczonego użytkowania innym. Przyjęcie, że każda zmiana obszaru ograniczonego użytkowania) czy to materialna, czy też formalna (np. zmiana organu, zmiana formy aktu prawnego) rozpoczyna bieg terminu od nowa, niweczyłoby niewątpliwie cel ustawodawcy przyświecający mu przy wprowadzeniu art. 129 ust. 4 p.o.ś. Powyższy przepis z jednej strony stanowi bowiem ułatwienie dla

osób występujących z roszczeniami związanymi z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a z drugiej strony określenie 2 – letniego terminu zawitego na ich dochodzenie pozwala na stosunkowo szybkie wywiązanie się z zobowiązań związanych z ograniczeniami oraz zagwarantowanie, że roszczenia nie będą się pojawiać w przyszłości, co umożliwi prowadzenie przewidywalnej gospodarki finansowej. Należy zatem przyjąć, że bieg terminu do występowania z roszczeniami na podstawie art. 129 p.o.ś. rozpoczyna się od nowa wyłącznie dla osób, dla których zmiana obszaru powoduje skutki negatywne i tylko w zakresie tych skutków. Stanowisko takie Sąd Najwyższy zaprezentował też w wyroku z 21 sierpnia 2013 roku (II CSK 578/12) podnosząc w uzasadnieniu, że „bezsporne jest, że powodowie nie zgłosili pozwanemu swoich roszczeń odszkodowawczych w terminie zawitym z art. 129 ust. 4 p.o.ś. biegnącym od dnia wejścia w życie rozporządzenia o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania z 2003 roku, w związku z czym nie może budzić wątpliwości, że roszczenie o wyrównanie utraty wartości ich nieruchomości, powiązane przyczynowo z wprowadzeniem wokół lotniska obszaru w ówczesnie oznaczonym kształcie i z wówczas określonymi ograniczeniami wygasło”.

Odnosząc się do wskazywanej przez powódkę ewentualnej podstawy żądania pozwu w postaci art. 435 k.c. (szkoda spowodowana ruchem przedsiębiorstwa napędzanego siłami przyrody) wskazać trzeba, że w ocenie Sądu regulacja art. 129 p.o.ś. stanowi *lex specialis* względem art. 435 k.c. i wyłącza stosowanie ostatnio wymienionego przepisu w odniesieniu do roszczeń określonych w art. 129 p.o.ś. Wskazuje na to chociażby wyraźne oznaczenie terminu zawitego, w jakim możliwe jest dochodzenie tychże roszczeń. Przyjęcie odmiennego zapatrywania podważałoby sens regulacji zawartej w ustawie prawo ochrony środowiska, skoro w razie upływu przewidzianych w niej terminów możliwe byłoby dochodzenie odszkodowania na podstawie reguł ogólnych zawartych w kodeksie cywilnym. Dlatego też roszczenia pozwu - zdaniem Sądu - nie podlegały rozpoznaniu na podstawie art. 435 k.c.

W ostatniej kolejności należało rozważyć podniesiony przez powódkę zarzut naruszenia art. 5 k.c. Jakkolwiek co do zasady sytuacja taka może wystąpić

w przypadku nadużycia przez osobę przysługującą jej prawa podmiotowego, to wskazać należy, że zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą, powstałą na kanwie uchwały Sądu Najwyższego z 10 marca 1993 roku (III CZP 8/93, OSNCP 1993/9/153) dopuszcza się również zastosowanie powyższej regulacji do oceny skuteczności upływu terminu zawitego w kontekście zgodności z zasadami współzycia społecznego i jego społeczno - gospodarczym przeznaczeniem. Oczywistym jednakże jest, że również w odniesieniu do terminu zawitego, odmowa uwzględnienia przez Sąd tej okoliczności z uwagi na naruszenie art. 5 k.c. może wystąpić tylko w przypadkach uzasadnionych wyjątkowymi okolicznościami sprawy. Takich okoliczności Sąd w sprawie nie stwierdził. Należało zwłaszcza wziąć pod uwagę, że powódka po wejściu w życie rozporządzenia nr (...) nie wykazała wymaganej inicjatywy i nie podjęła kroków w kierunku zgłoszenia pozwanemu roszczeń odszkodowawczych. Nie wskazała jednocześnie, aby w okresie, kiedy mogła je być skutecznie zgłosić istniały ku temu przeszkody. Wszystkie dokumenty w postaci artykułów prasowych czy też informacji udzielanych przez organy administracji mające potwierdzać utratę mocy obowiązującej rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku, datowane są na okres po upływie terminu zawitego liczonego od daty wejścia

w życie rozporządzenia, tj. po 25 sierpnia 2009 roku. Nie sposób zatem uznać, że informacje w nich zawarte mogły wprowadzić powódkę w błąd, co w efekcie pozbawiło ją możliwości dochodzenia przysługujących jej roszczeń, skoro w dacie wydania tychże dokumentów, niezależnie od stanu wiedzy powódki uprawnienie z art. 129 ust. 2 p.o.ś. wygasło. Nadto przedstawione zaświadczenia od organów administracji, stanowiły odpowiedzi na zapytania, które nie były kierowane przez powódkę, w związku z czym brak jest podstaw do stwierdzenia, że powódka podejmowała jakiegokolwiek działania mające na celu realizację przysługujących jej roszczeń. Dlatego też mając na uwadze całokształt okoliczności niniejszej sprawy zarzut naruszenia art. 5 k.c. ocenić należało jako niezasadny.

W świetle powyższego stwierdzić należało, że zgłoszone przez powódkę roszczenie nie zasługiwało na uwzględnienie, w związku z czym Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku, oddalając powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Powódka przegrała niniejszą sprawę w całości,

a zatem na rzecz pozwanego należy zasądzić poniesione przez niego koszty procesu.

Złożyły się na nie koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej radcy prawnego ustanowionego z urzędu) i 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Ostatecznie więc należało od powódki na rzecz pozwanego zasądzić z tytułu kosztów procesu kwotę 3.617 zł, w związku z czym Sąd orzekł jak w punkcie 2 wyroku.